

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسمه تعالی

دانشگاه تربیت مدرس

مدیریت تحصیلات تکمیلی

تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب **مریم فرهنگسار** متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است، مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از اعتبار ساقط خواهد شد.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو

مریم فرهنگسار

امضاء

بررسی میزان انطباق دروس تخصصی رشته صنایع چوب و کاغذ با نیازهای صنعت در این رشته

نگارش

مریم فرهنگی

استاد راهنما : دکتر محمد غفرانی

استاد مشاور : دکتر علی اصغر خالقی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

مهندسی منابع طبیعی - صنایع چوب

شهریور ماه 1390

شماره: ۱۴۰۵۱۹
تاریخ: ۹۱/۳/۲۴
پیوست:

دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی

پیشتر

صور تجلسه دفاع پایان نامه تحصیلی دوره کارشناسی ارشد

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عج) جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم مریم فرهنگی رشته صنایع خوب تحت عنوان: بررسی میزان انطباق دروس تخصصی رشته صنایع خوب و کاغذ با نیازهای صنعت در این رشته، که در تاریخ ۹۰/۶/۲ با حضور هیأت محترم داوران در دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی برگزار گردید و نتیجه به شرح زیر اعلام گردید.

قبول (بدرجه عالی) امتیاز:
 دفاع مجدد مردود.

- ۱- عالی (۲۰ - ۱۸)
- ۲- بسیار خوب (۱۷/۹۹ - ۱۶)
- ۳- خوب (۱۵/۹۹ - ۱۴)
- ۴- قابل قبول (۱۳/۹۹ - ۱۲)

اعضاء	نام و نام خانوادگی	مرتبۀ علمی	امضاء
استاد راهنما	دکتر محمد غفرانی	استادیار	
استاد مشاور	دکتر علی اصغر خلاق	استادیار	
استاد داور داخلی	دکتر پاتنه آ عمرانی	استادیار	
استاد داور خارجی	دکتر احد نویدی تازه کند	استادیار	
نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر حسین رنگ آور	استادیار	

دکتر ابوالفضل سلطانی
رئیس دانشکده مهندسی عمران

تهران، لویزان، کدپستی: ۱۶۷۸۸ - ۱۵۸۱۱
صندوق پستی: ۱۶۳ - ۱۶۷۸۵
تلفن: ۹-۲۲۹۷۰۰۶۰ فکس: ۲۲۹۷۰۰۲۳
Email: sru@sru.ac.ir
www.srttu.edu

تقدیم به پدر و مادر مهربانم

که

سهمی از خورشید را در دل دارند.

تشکر و قدر دانی:

بر عهده خویش می‌دانم، تشکر و قدردانی و احترام را نثار تمامی آنانی کنم که به طرق مختلف روشنگر راهم گشتند:

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر محمد غفرانی که با نور علم شان مسیر تحقیق را برایم روشن نمودند.

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر علی اصغر خلاق، استاد مشاور ارجمندم، به خاطر راهنمایی‌های بی‌شائبه شان در طول پژوهش.

کارمندان و کارشناسان آموزش و پرورش استان تهران.

استادان، همکاران و دوستان محترمی که در جمع‌آوری مطالب و آمارگیری، مرا یاری نمودند.

جناب آقای مهندس داوود ربیع، بخاطر مساعدت‌های فراوان ایشان و کلیه صاحبان واحدهای تولیدی و صنعتی صنایع چوب شهر تهران که از همکاری‌های آنان برخوردار بودم.

و سرانجام کلیه عزیزان و دوستان گرامی که در این مدت به نوعی از همراهی‌های بی‌شائبه آنان برخوردار بودم.

چکیده :

پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب در هنرستان‌ها به نیازهای بخش صنعت در استان تهران انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل هنرآموزان، هنرجویان، برنامه‌ریزان درسی در رشته صنایع چوب و مدیران و سرپرستان صنایع چوب در استان تهران می‌باشد. نمونه آماری شامل تمام هنرآموزان، هنرجویان سال سوم و برنامه‌ریزان (شامل اعضای کمیسیون تخصصی تألیف کتب درسی) و 50 نفر از صاحبان صنعت چوب است که به روش تصادفی انتخاب شده‌اند. برای سنجش میزان انطباق برنامه درسی با نیازهای صنعت از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که دیدگاه متولیان آموزش درباره میزان انطباق برنامه درسی رشته صنایع چوب با نیازهای صنعت دارای پراکندگی و تفاوت‌های فاحشی می‌باشد. طوریکه از نظر برنامه‌ریزان درسی محتوای کتاب‌های درسی از انطباق قابل قبول و زیادی با نیازهای صنعت برخوردار است، در حالی که از نظر هنرآموزان و هنرجویان این انطباق در حد متوسطی می‌باشد. صاحبان صنعت نیز این همخوانی و انطباق را در حد متوسط می‌دانند. محتوای برخی کتب مانند تکنولوژی سازه‌های چوبی، مبانی تکنولوژی برق صنعتی نسبت به بازنگری و بررسی مجدد در اولویت اول قرار دارند و برخی دیگر مانند خواص فیزیکی و مکانیکی چوب، خشک کردن و نگهداری چوب، محاسبات فنی 1 و 2 و 3، رسم فنی عمومی و تخصصی از همخوانی بیشتری با نیازهای صنعت برخوردارند. سایر کتب بایستی در اولویت بازنگری دوم قرار گیرند.

کلید واژه‌ها: صنایع چوب، برنامه درسی، محتوای کتاب درسی، آموزش فنی و حرفه‌ای، گروه صنعت،

هنرآموزان، هنرجویان، برنامه‌ریزان درسی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: طرح تحقیق
2	1-1 مقدمه
5	2-1 بیان مسئله پژوهش
7	3-1 ضرورت و اهمیت پژوهش
8	4-1 اهداف پژوهش
9	5-1 قلمرو پژوهش
9	1-5-1 قلمرو مکانی پژوهش
9	2-5-1 قلمرو زمانی پژوهش
9	6-1 سوالات پژوهش
9	1-6-1 سوال اصلی
10	2-6-1 سوالات جزئی
11	7-1 تعریف واژه‌ها، مفاهیم و متغیرها
11	1-7-1 تعاریف نظری
12	2-7-1 تعاریف عملیاتی
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش
16	1-2 مقدمه
17	2-2 مفهوم آموزش فنی و حرفه‌ای
18	1-2-2 مفهوم حرفه آموزی
19	2-2-2 مفهوم آموزش حرفه‌ای
20	3-2 مسائل و چالش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در قرن حاضر
21	4-2 محتوای برنامه درسی
21	1-4-2 عناصر برنامه درسی

فهرست مطالب

24	2-4-2 معیارهای انتخاب محتوا
27	5-2 اعتباربخشی کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای
30	6-2 آموزش و اشتغال در بازار کار
32	1-6-2 الگوهای ارتباطی آموزش و بازار کار
32	1- رویکرد حرفه‌آموزی
34	2- رویکرد یکپارچه‌سازی آموزش عملی و نظری
35	3- رویکرد آموزش صلاحیت‌ها و مهارت‌های پایه
37	7-2 ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با صنعت و اقتصاد
40	8-2 آموزش‌های شایستگی محور CBT
43	9-2 صنایع چوب
43	1-9-2 تاریخچه مصرف چوب
44	2-9-2 صنایع چوب و مبلمان
45	3-9-2 وضعیت صنایع مبلمان در جهان و ایران
47	10-2 مشکلات تولید و صادرات مبلمان و مصنوعات چوبی در ایران
51	11-2 آموزش فنی و حرفه‌ای صنایع چوب در ایران
53	1-11-2 رشته صنایع چوب در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای
55	2-11-2 رشته صنایع چوب در آموزشکده‌ها
56	3-11-2 رشته صنایع چوب در دانشگاه‌ها
56	12-2 سابقه موضوع تحقیق
56	1-12-2 تحقیقات انجام شده در داخل کشور
61	2-12-2 تحقیقات انجام شده در خارج کشور
	فصل سوم: روش شناسی پژوهش
67	1-3 مقدمه
67	2-3 روش تحقیق

فهرست مطالب

68	3-3 فرایند تحقیق
68	1-3-3 روش مطالعه کتابخانه‌ای
69	2-3-3 روش پیمایشی
69	3-3-3 روش تجزیه و تحلیل آماری
69	4-3 جامعه آماری
70	5-3 نمونه، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه
71	6-3 ابزار گردآوری داده‌ها
71	1-6-3 پرسشنامه محقق ساخته
72	2-6-3 مصاحبه
72	الف) روایی ابزار گردآوری داده‌ها
72	ب) پایایی ابزار گردآوری داده‌ها
73	7-3 گردآوری داده‌ها
74	8-3 روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش
76	1-4 مقدمه
76	2-4 ویژگی‌های جامعه نمونه آماری
77	1-2-4 گروه صنعت
77	2-2-4 هنرآموزان
78	3-2-4 برنامه‌ریزان
78	3-4 توصیف نتایج
79	1-3-4 بررسی میزان انطباق محتوای دروس تخصصی با نیازهای صنعت
89	2-3-4 بررسی جزئیات کتاب‌ها
90	بررسی محتوای کتاب تکنولوژی مواد
92	بررسی محتوای کتاب کارگاه صنایع چوب
94	بررسی محتوای کتاب کارگاه مقدماتی چوب

فهرست مطالب

96	بررسی محتوای کتب رسم فنی عمومی و تخصصی صنایع چوب
99	بررسی محتوای کتب محاسبات فنی 1 و 2 و 3
101	بررسی محتوای کتاب خواص فیزیکی و مکانیکی چوب
103	بررسی محتوای کتاب خشک کردن و نگهداری چوب
105	بررسی محتوای کتاب کارگاه تولید صنایع چوب
107	بررسی محتوای کتاب ساخت پروژه
109	بررسی محتوای کتاب تکنولوژی سازه‌های چوبی
111	بررسی محتوای کتاب مبانی تکنولوژی برق صنعتی
113	بررسی دوره‌های کارآموزی
114	بررسی بازدید از مراکز کار و صنعت
115	بررسی امکانات و تجهیزات کارگاهی موجود در هنرستان‌ها

فصل پنجم: بحث و بررسی، نتیجه گیری و پیشنهادات

117	1-5 مقدمه
118	2-5 تجزیه و تحلیل نتایج تحقیق
118	الف) سوال اصلی
121	ب) سوالات جزئی
129	3-5 بحث، بررسی
130	4-5 محدودیت‌های تحقیق
131	1-4-5 پیشنهادات برخاسته از پژوهش
133	2-4-5 پیشنهادهایی برای پژوهش‌های بعدی
154	منابع و مآخذ

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
30	جدول 1-2 مشارکت کنندگان و ابزارهای مورد نیاز جهت اعتبار بخشی به کتب فنی و حرفه‌ای
70	جدول شماره 1-3 توزیع جامعه آماری هنرآموزان و هنرجویان صنایع چوب به تفکیک هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای استان تهران
76	جدول 1-4 توزیع فراوانی و فراوانی نسبی تحصیلات، سابقه و سمت گروه صنعت
78	جدول 2-4 توزیع فراوانی و فراوانی نسبی تحصیلات، سابقه تدریس و سابقه فعالیت در صنعت برنامه‌ریزان درسی
80	جدول 3-4 دیدگاه گروه صنعت در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
82	جدول 4-4 دیدگاه هنرآموزان در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
84	جدول 5-4 دیدگاه هنرجویان در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
86	جدول 6-4 دیدگاه برنامه‌ریزان درسی در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
89	جدول 7-4 نتایج آزمون T مستقل برای بررسی تفاوت دیدگاه پاسخ‌دهندگان
90	جدول 8-4 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب تکنولوژی مواد
92	جدول 9-4 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب تکنولوژی کارگاه صنایع چوب
94	جدول 10-4 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب کارگاه مقدماتی چوب
96	جدول 11-4 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب رسم فنی عمومی و تخصصی
99	جدول شماره 12-4 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب محاسبات فنی 1 و 2 و 3 صنایع چوب

فهرست جدول‌ها

- 101 جدول شماره 4-13 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب خواص فیزیکی و مکانیکی چوب
- 103 جدول شماره 4-14 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب خشک کردن و نگهداری چوب
- 105 جدول شماره 4-15 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب کارگاه تولید صنایع چوب
- 107 جدول شماره 4-16 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب ساخت پروژه
- 109 جدول شماره 4-17 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب تکنولوژی سازه های چوب
- 111 جدول شماره 4-18 نظرات پاسخگویان در باره جزئیات کتاب مبانی تکنولوژی برق صنعت
- 113 جدول شماره 4-19 نظرات پاسخگویان در باره بهره لازم هنرجویان از دوره های کارآموزی
- 114 جدول شماره 4-20 نظرات پاسخگویان در باره بهره لازم هنرجویان از بازدید مراکز کار و صنعت
- 115 جدول شماره 4-21 نظرات پاسخگویان در باره امکانات و تجهیزات کارگاهی موجود در هنرستانها

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
47	نمودار 1-2 وضعیت صنعت مبلمان از نظر سهم از تعداد کارگاه‌ها، شاغلان و فروش در سال 1381
81	نمودار 1-4 دیدگاه گروه صنعت در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
83	نمودار 2-4 دیدگاه هنرآموزان در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
85	نمودار 3-4 دیدگاه هنرجویان در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
87	نمودار 4-4 دیدگاه برنامه ریزان درسی در رابطه با میزان پاسخگویی برنامه درسی رشته صنایع چوب به نیازهای صنعت
90	نمودار 4-5 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب تکنولوژی مواد
92	نمودار 4-6 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب تکنولوژی کارگاه صنایع چوب
95	نمودار 4-7 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب کارگاه مقدماتی چوب
97	نمودار 4-8 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتب رسم فنی عمومی و تخصصی
100	نمودار 4-9 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتب محاسبات فنی 1 و 2 و 3
102	نمودار 4-10 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب خواص فیزیکی و مکانیکی چوب
104	نمودار 4-11 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب خشک کردن و نگهداری چوب
106	نمودار 4-12 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب کارگاه تولید صنایع چوب
108	نمودار 4-13 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب ساخت پروژه
110	نمودار 4-14 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب تکنولوژی سازه‌های چوبی
112	نمودار 4-15 نظرات پاسخگویان درباره جزئیات کتاب مبانی تکنولوژی برق صنعتی

فهرست پیوست‌ها

صفحه	عنوان
	پیوست‌ها
135	پیوست 1 اسامی واحدهای صنفی و تولیدکنندگان محصولات چوبی شهر تهران
140	پیوست 2 پرسشنامه محقق ساخته گروه آموزشی
147	پیوست 3 پرسشنامه محقق ساخته گروه صنعت

فصل اول

طرح تحقیق

1-1 مقدمه

هم‌اینک در روزگاری قرار گرفته‌ایم که وظایف و رسالتهای متولیان بخش‌های آموزشی در سطح بین‌المللی و ملی مثل ILO، یونسکو، آموزش و پرورش و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در ایران و سایر ارگانها، بیش از هر زمان دیگری گسترش یافته و عرصه‌های نوینی در تمام زمینه‌ها فراروی آنها واقع شده است. در ایران اولین سنگ بنای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با ایجاد دارالفنون نهاده شد اما با وجود سابقه طولانی مدارس فنی و حرفه‌ای کشور و همچنین نیاز محسوس کشور به نیروی انسانی ماهر، این آموزش‌ها رشد کمی و کیفی لازم را نیافته است و به همین دلیل بخش‌های مختلف اقتصادی همواره با کمبود نیروهای ماهر و کارآزموده مواجه بوده است (نوروزی و برزگر، 1381). تأثیرات تأسیس دارالفنون در نظام آموزشی چنان است که در این مختصر نمی‌گنجد ولی مهم‌ترین دستاورد این تأسیس، شکل‌گیری مدارس فنی و تخصصی بود که به دنبال تأسیس دارالفنون و تقلید از آن در بسیاری از شهرهای ایران بوجود آمدند. اولین نوع از مدارس حرفه‌ای ایرانی، مدرسه رایگان نقاشی بود که در سال 1281 در تهران تأسیس شد. پس از این مدرسه که محدوده فعالیت آن کم و کوتاه بود، می‌توان از هنرستان صنعتی ایران و آلمان نام برد؛ این هنرستان که در واقع سنگ‌بنای مدارس فنی امروز بوده است در سال 1286 ه. ش یعنی 18 سال پس از تأسیس دارالفنون بر اساس قراردادی که بین دولت‌های ایران و آلمان بسته شد، تأسیس گردید (شهرام‌فر، 1385). آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دانشگاهی از سال 1314 با افتتاح دانشکده‌های فنی و کشاورزی در دانشگاه تهران به سبک جدید شروع به کار نمود. البته به عنوان تاریخچه این نوع آموزش می‌توان از دارالفنون با سابقه‌ای طولانی نام برد. با رایگان شدن آموزش در سطوح مختلف در سال 1353 تحصیلات در هنرستان‌ها و همچنین انستیتوهای تکنولوژی و مدارس عالی فنی و حرفه‌ای بدون اخذ تعهد، مجانی اعلام شد و افزایش سریع مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و نیز تعداد هنرجویان در این زمان شدیداً مورد توجه قرار گرفت (دهباشی، 1382). سال 1372 که نظام آموزشی متوسطه تغییر کرد، آموزش فنی و حرفه‌ای به دو شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش تقسیم شد و نظام ترمی واحدی جایگزین نظام سالی شد. شاخه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به صورت پنج ساله پیوسته یعنی یک دوره سه ساله متوسطه و یک دوره دو ساله کاردانی برنامه‌ریزی شد. از ویژگیهای دوره کاردانی این است که دارندگان دیپلم فنی و حرفه‌ای بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی پس از قبولی در کنکور وارد دوره کاردانی رشته مورد نظر می‌شوند.

با وجود آنکه رسالت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، آماده کردن نیروی انسانی آموزش‌دیده برای تصاحب شغل در آینده و تربیت نیروی کار ماهر مورد نیاز جامعه می‌باشد، اما این مهم به دلایل مختلف تا به حال بطور کامل صورت نگرفته است. ثابت بودن ساختار برنامه‌های آموزشی و غیر قابل انعطاف بودن آن نسبت به تغییر شرایط و تقاضای بازار کار، تحرک ناچیز نیروی انسانی در این بخش مانع بزرگی بر سر راه سازگاری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با تقاضای بخش‌های اشتغال محسوب می‌شود. لذا می‌توان حاصل آنرا در انبوه مهارت‌های کم‌ارزش و کمبود مهارت‌های مهم و نیز محدودیت توانایی‌های نیروی کار، عدم تناسب محتوای آموزشی با نیازهای بازار کار، کیفیت ناچیز آموزش خلاصه نمود. بنابراین آنچه در پیشرفت و گسترش تعلیمات فنی و صنعتی در هر جامعه‌ای دارای اهمیت است، اهتمام در شناسایی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و ضرورت آنها در پیشرفت جامعه و تهیه محتوای دروس و شیوه‌های آموزش و تدریس متناسب با آنهاست (دهباشی، 1382).

تحقیقات مختلفی در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای صورت گرفته که عدم هماهنگی بین برنامه‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای و نیازهای بخش‌های سه گانه (خدمات، کشاورزی، صنعت) و اشتغال فارغ‌التحصیلان در مشاغل نامرتبط با رشته تحصیلی را نشان می‌دهد، نتایج مطالعاتی چون؛ صحرائیان (1379)، برزگر و همکاران (1381)، هدف جو (1382)، هرندی (1382)، نادری و همکاران (1383)، محوی لنگرودی (1383)، یحیایی (1386) حکایت از عدم هماهنگی بین رشته‌های مهارتی و فنی و حرفه‌ای با نیازهای بازار کار دارد. تحقیق نظری (1388) در مورد ارتباط هنرستان‌ها با آموزش در رشته صنایع چوب، نیز حاکی از عدم ارتباط مناسب بین صنعت و آموزش می‌باشد. البته برخی شواهد نیز (تاجمیر ریاحی 1373، موسسه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی 1374، نیکخو 1386) نشان می‌دهد که بین محتوای دروس و مهارت مورد نیاز با بازار کار انطباق نسبتاً بالایی وجود دارد. همچنین شواهد نشان می‌دهد دوره‌های 2 تا 18 ماهه مهارت‌آموزی (حرفه‌آموزی) که سازمان فنی و حرفه‌ای برگزار می‌کند و تلفیقی از آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی می‌باشد، کاملاً با علایق کارفرمایان و سازمان‌های آنان در تامین مالی سازمان، تعیین استانداردها و گواهینامه‌ها و پی‌گیری فعالانه پیشرفت فعالیت‌ها ارتباط کارساز دارد. در این دوره‌ها آموزش مطالب نظری در مراکز آموزشی و یادگیری‌های عملی در کارخانه صورت می‌گیرد و صاحبان صنایع برای جذب و استخدام این افراد مهارت‌دیده بخوبی استقبال می‌کنند؛ این نتیجه‌ی هماهنگی کادر آموزشی و صنعت می‌باشد. این در حالی است که هنرجویان آموزش حرفه‌ای یا مدرسه محور، پس از گذراندن آموزش‌های رسمی و دوره

کارآموزی هنگام ورود به بازار کار با عدم هماهنگی بین آموزش و اشتغال مواجه‌اند و کارفرمایان نیز رغبتی به جذب آنان ندارند.

انتظار دانش‌آموختگان از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و دوره‌های کارآموزی؛ آشنایی کامل با پیشرفت‌های نوین در علم و تکنولوژی، روش‌های صحیح انجام کار و ارائه خدمات به جامعه در سازمان‌های دولتی، صنعتی و همچنین بخش‌های خصوصی و استفاده مشترک از دانش، مهارت، ابزار و تکنیک‌های خاص در حل مسائل و مشکلات و بطور کلی آمادگی برای زندگی اقتصادی و شغلی در جامعه می‌باشد. در صورتی می‌توان این انتظارات را تأمین نمود که بین صنعت و کادرآموزشی هماهنگی مناسبی برقرار شده و هر دو در مسیر یکسانی گام بردارند. در این شرایط می‌توان به اثربخش بودن نیروی مهارت‌دیده در مقایسه با نیروی کارگر معمولی در اقتصاد و توسعه صنایع و جلوگیری از هزینه‌ی مضاعف جهت آموزش مجدد کارگر پی برد. شواهد تجربی، پژوهش و مطالعات انجام شده حاکی از آن است که بکارگیری انسان‌های آموزش‌دیده در «بخش رسمی» دولتی، توسعه سرمایه‌بنگاه‌های اقتصادی را بصورت محسوسی در پی دارد. این موضوع در بخش «غیر رسمی» اثر کمتری را از خود نشان می‌دهد. چرا که بخش غیر رسمی بیشتر بر محورهای اقتصادی تمرکز دارد و کمتر به سایر بخش‌ها می‌اندیشد (جاریانی، 1387).

پیشرفت روزافزون دانش بشری نهاد آموزش و پرورش را بر آن می‌دارد تا پیوسته، برای فراگیری دانش‌ها و مهارت‌های مختلف به دنبال کشف روش‌هایی نو باشد. انتخاب مفاهیم و مطالب آموزشی مناسب از میان گنجینه وسیع دانش بشری و ارائه آن در قالب کتاب درسی یکی از مهم‌ترین مسائل نظام‌های تعلیم و تربیت جهان است. در نظام آموزشی کشور ما نیز، مانند تمامی نظام‌های آموزشی دنیا، کتاب درسی، به عنوان رسانه‌ای تقریباً منحصربه‌فرد در جهت آموزش و ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار آموزش‌گیرندگان به کار گرفته می‌شود. بدیهی است کتاب درسی زمانی می‌تواند به تحقق اهداف تعلیم و تربیت کمک کند که دارای محتوای غنی و پربار باشد (ذوالجناحی 1387) و در پاسخگویی به نیازهای بازار کار با موفقیت عمل نماید. محتوای آموزشی کتب و برنامه‌ریزی درسی نقش مهمی در ایجاد ارتباط مناسب بین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با نیازهای صنعت دارد طوریکه این برنامه‌ریزی‌ها به دلیل ارتباط با بازار کار و تغییرات سریع فناوری از یک طرف و هزینه‌های زیاد این آموزش‌ها از طرف دیگر، اهمیت ویژه‌ای می‌یابد (نوروزی و برزگر 1381).

یکی از صنایع مهمی که در کشور ما وجود دارد و رشته تحصیلی مترادف با آن در آموزش فنی و حرفه‌ای اجرا می‌شود صنعت چوب است. در واقع، چوب به طور کلی برای همه افراد مانوس و آشنا است ولی ناآگاهی از روشهای علمی و عمل نکردن براساس اصول و ضوابط فنی در ارتباط با این ماده، باعث هدر رفتن بیش از حد چوب و کم‌دوام‌تر شدن آن می‌شود. این مسأله در کشور ما که با کمبود منابع تولید چوب مواجه هستیم، اهمیت بیشتری دارد. همچنین اهمیت صنایع چوب در ایجاد اشتغال و افزایش صادرات غیر نفتی و حفظ جنگل‌های محدود کشور و به عنوان یک رشته تولیدی مادر که در سطح آموزش و اشتغال برای کشور مطرح می‌باشد را نباید نادیده گرفت. با پرورش هر چه بیشتر و بهتر دانش‌آموختگان این رشته می‌توان گامی در جهت توسعه بهتر این صنعت در کشور برداشت.

از آنجا که کتب درسی نقش موثری در سنجش میزان پاسخگویی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به نیازهای صنعت دارند، پژوهش حاضر به بررسی محتوای کتب تخصصی رشته صنایع چوب و میزان پاسخگویی آنها به نیازهای صنعت می‌پردازد.

1-2 بیان مسئله پژوهش

هدف از ایجاد و توسعه رشته‌های مهارتی، آماده‌سازی افراد جهت اشتغال در بازار کار و صنایع می‌باشد. پس با جذب و آموزش کارآموزان به نظر می‌رسد رشد بیکاری منفی باشد، در حالی که واقعیات موجود نشانگر رشد مثبت بیکاری است؛ چون بین آموخته‌های افراد و نیازهای شغلی بازار کار هماهنگی مناسبی وجود ندارد و تعداد زیادی از آموزش دیدگان در صنایع و خدمات مورد نظر جذب نمی‌شوند (باقری چرخ‌چی، 1384). اگر نظام آموزش فنی و حرفه‌ای در انتقال معلومات، مهارتها و توانایی‌های لازم به هنرجویان خود ناموفق باشد، عملاً نیازهای تخصصی جامعه برآورد نشده و بحث در مورد قابل جذب بودن محصول آموزشی نیز بی‌حاصل خواهد بود (کیامنش، 1370).

صنایع چوب از جمله صناعی است که از گستردگی زیادی بصورت صنف و صنعت برخوردار است. فعالیت در زمینه‌های مختلف تخته فیبر، تخته خرده چوب، تهیه روکش و تخته لایه، درورگری، مبلمان و مصنوعات چوبی و ... حکایت از گستردگی این صنعت دارد.